

Slovenska zveza na Švedskem

Slovensko GLASILO

Slovenska BLADET

JESEN / HÖSTEN 2014

ISSN-2000-2173

Št./Nr 49

Letnik/Årgång 13

Slovenska riksförbundet i Sverige

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET
September 2014, Št./Nr 48, Letnik/Årgång 13

Izdajatelj/Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO (2002) izhaja 4x letno v 560 izvodih

Naslovna fotografija/Uppslagsfoton: Slovenska zveza

Fotografija na zadnji strani/Sista sidan: "Zimski Kamnik", Ana Pogačar, slovenska fotografinja

Za vsebino objavljenjih člankov so odgovorni avtorji.

VSEBINA – INNEHÅLL

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSD	3
PREDESDNIK IMA BESEDO	4
SLOVENSKI DOM GÖTEBORG	7
SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING	11
DRUŠTVO ORFEUM – LANDSKRONA	13
SKD PLANIKA – MALMÖ	15
KD SLOVENIJA OLOFSTRÖM-	18
SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM	19
KULTURA	20
TURIZEM – TURISM	24
RECEPTI SLOVENSKIH JEDI	28
NAŠA CERKEV – VÅR KYRKA	32
AKTUALNO – AKTUELLT	35
ŠPORT – SPORT	37
SMEH JE POL ZDRAVJA – ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIVET	38
ZANIMIVOSTI & KORISTNI NASVETI	41
VAŠA PISMA – ERA BREV	43

Glavna in odgovorna urednica/izdajateljica -

Huvudredaktör / Ansvarig utgivare:

Avgušтина Budja (Gusti)

Člani redakcije - Redaktionsmedlemmar:

Jožef Ficko, Suzana Macuh, Danni Strazar

Tehnična postavitev glasila / Teknisk redaktör:

Danni Strazar, Petra Lipar

Distribucija:

Zvonko Bencek

Naslov uredništva / Redaktionsadressen:

Avgustina Budja

Hantverkargatan 50

261 52 Landskrona

Telefon:

0418-269 26

E-naslov (NOVO!)/E-post:

slovenskoglasilo@gmail.com

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. februarja 2015!

Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 15 februari 2015, adressen ovan!

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSSORD

Zaznavamo, da se število udeležencev na raznih zborovanjih slovenskih društev in tudi na sestankih Slovenske zveze, na žalost, manjša iz leta v leto. Je že tako. Časi so se spremenili in svet okoli nas tudi. Vsake toliko izvemo, da se je nekdo od naših rojakov, znancev in prijateljev poslovil, nekateri so umrli in jih ne bo nikoli več nazaj, nekateri so se preselili in jih bomo še morda kdaj kje srečali, spet drugi so zaradi bolezni ali česa drugega prikovani na posteljo. Večina nas je na Švedsko prišla pred približno petdesetimi leti in smo dosegli starostno dobo, ko lahko pričakujemo to in ono. Predvsem se vse bolj zavedamo lastne ranljivosti in minljivosti. Nekoč nas ta spoznanja niso kaj dosti težila, s časom pa se vse pogosteje vračajo. *Živi kot, da boš umrl jutri, uči se in sanjaj, kot da boš živel večno* (Mahatma Gandhi). Ko takole razmišljamo, nam ostaja le sedanjost. In spomini.

Slovenci doma in po svetu smo žive priče velikim zgodovinskim preobratom v naši prvotni domovini Sloveniji, ko smo med drugim po zaslugi DEMOS-a pod vodstvom Pučnika ter njegovih somišljenikov Peterleta, Janše, Omana in drugih končno prvič v zgodovini postali popolnoma samostojni oz. gospodarji lastne zemlje.

Hvala! Slovenija na določenih področjih sicer ni dosegla pričakovanj in ciljev, zastavljenih ob osamosvojitvi. Toda osamosvojitve kot taka zaradi tega ne sme biti omalovaževana. Bila je, kakorkoli obrnemo, korak v pravo smer na katerega smo lahko in tudi moramo biti ponosni kot narod, kot Slovenci.

Da nam bo jutri in pojutrišnjem bolje pa imamo skoraj vse v svojih rokah. Imamo demokracijo. V parlament pridejo točno tisti, ki jih izvolimo. Sindikati, ki nočejo nikakršnih sprememb, brez podpore nas nimajo prave moči. Mnogo lahko storimo tudi sami vsak dan (siva ekonomija, ozaveščanje.) Zavozili smo zaradi lastne pasivnosti in zazrtosti v preteklost. Na nas je, da bo drugače.

Kar pa je bilo dobro in pravilno, je spoštovanja vredno. Menim pa, da se je Slovenija osamosvojila samo de iure, de facto pa je stanje nespremenjeno. Cela država še vedno deluje po socialističnih vzorcih, česar aktualna politika ni zmožla ali hotela presekati, vodi pa jo iz ozadja stara partijska nomenklatura, ki v resnici nikoli ni sestopila iz oblasti.

Cerar: Kot narod smo v času osamosvajanja pokazali trdoživost. Že res, po osamosvojitvi pa v veliki meri pohlep in hinavščino. Prezir in posmeh do tistih, ki so se z orožjem zoperstavili agresiji, npr. do Janeza Janše; kako imajo sicer lahko jugofiliki slavnostne govore na proslavah slovenske državnosti in podobnih, se vprašam. Mar ni to sporno, nelogično, da, celo dvolično? 26. december je slovenski državni praznik, s katerim se spominjamo, da je bil 23. december 1990 tudi edini datum, v katerem smo Slovenci izrazili enotnost. Takrat, na plebiscitu, se je 95 odstotkov udeleženi odločilo za samostojno državo.

Dragi Slovenci, voščim srečen BOŽIČ in iskrene čestitke ob 26. decembru, dnevu samostojnosti in enotnosti!
Augustina Budja

PRESEDNIK IMA BESEDO

V imenu Slovenske zveze vas vse lepo pozdravljam. Za uvod želim napisati par lepih misli, ki nas bodo povezovala in vodile k boljšemu delovanju društev in hkrati tudi SZ. Čas beži, razmere se spreminjajo in s tem se moramo sprijazniti. Leto se tako rekoč poslavlja, čez kakšen mesec si bomo znova stisnili roke in si zaželeli veliko sreče z upanjem, da bo novo leto boljše od minulega .

Leto, ki se poslavlja, so (po besedah politikov) zaznamovale krize in katastrofe vseh vrst na več področjih. Gospodarstvo šepa, narava se nam maščuje zaradi starih grehov. Tudi Slovenska zveza je skromno priskočila na pomoč pri naravnih katastrofah v Sloveniji in v Bosni.

Delo Slovenske zveze se nadaljuje, delajmo in spoštujmo smernice, ki smo si jih zastavili že v začetku leta. Naša naloga je, da ohranjamo slovensko besedo in gojimo medsebojne stike ter ne pozabimo, da smo člani slovenskih društev in Slovenske zveze. Želim in verjamem, da bomo z združenimi močmi to tudi dosegli.

Jesenske prireditve v društvih:

22 novembra 2014 je potekala jesenska konferenca Slovenske zveze. (več o tem v nadaljevanju)

December, Miklavževanje in Silvestrovanje po društvih.

POROČILO SESTANKA UPRAVNEGA ODBORA SLOVENSKE ZVEZE

Nekaj besed bi rad namenil poročilu o jesenskem sestanku upravnega odbora Slovenske zveze, ki je potekal 22. 11. 2014 v društvenih prostorih Planika Malmö. Sestanek je potekel v prijateljskem in prijetnem delovnem razpoloženju ter po zastavljenem dnevnem redu. Na letošnjem sestanku smo imeli med nami veleposlanika republike Slovenije, Nj. eksc. g. Toneta Kajzerja, ki je prišel iz Kopenhagna. V uvodnih besedah nam je malo opisal delo, ki ga vsakodnevno opravlja, in obenem tudi povedal dogodke, ki jih bodo izvedli do konca tega leta. Zaključil pa je s povabilom na Veleposlaništvo v Kopenhagen ob koncu delovnega leta, ki bo 10. 12. 2014 in ob katerem bodo pripravili tudi majhen koncert.

Delovni sestanek je tako potekal vse do poznih večernih ur in ugotovil sem, da skoraj ni dovolj samo en tak sestanek na leto, kajti če bi želeli vse ustrezno predelati in prisluhniti vsakemu posebej, bi to vzelo veliko več časa.

Na sliki z desne proti levi: veleposlanik Republike Slovenije za Skandinavijo, nj. eksc. g. Tone Kajzer, predsednica slovenskega društva Planika iz Malmöja, ga. Ivanka Franseus, in predsednik Slovenske zveze, g. Alojz Macuh

Med dnevnim redom sestanka smo obravnavali tudi temo glede Slovenskega glasila, ki je bila kar obsežna točka in o katerem smo se pogovarjali veliko, saj vsi vemo, da so letos zdravstvene težave precej otežile delo naše urednice Augustine Budja, vendar ji gre po njenih besedah gre zdravje že malo na bolje, vendar se vsi v UO in v uredništvu zavedamo, da je zdravje na prvem mestu, in da bo nekaj časa trajalo, da bo njeno zdravje takšno, kot je bilo, zato smo se odločili, da ji čim bolj pomagamo pri delu z glasilom.

Priprava in distribucija Glasila bosta potekali kot prej, uredniški odbor pa bo poskrbel, da bo vsako glasilo zagledalo luč sveta. Naloga nas, ki smo dopisniki v tem glasilu, pa je, da prispevke pravočasno pošljemo, poleg tega pa smo določili, da se besedila pošiljajo posebej, fotografije pa posebej (torej ne v Wordovem dokumentu), kar je nekoliko drugačen

način kot prej. Za vse drugo se bomo potrudili, da bo potekalo gladko, Augustina ostaja zelo aktivna pri izboru prispevkov, le da bo njen obseg dela trenutno nekoliko zmanjšan predvsem pri tehnični postavitvi glasila oz. pri pripravi na tisk.

Smernice, ki jih ima SZ za naprej, so obširne in dobro zastavljene:

- Pomoč tistim društvom, ki potrebujejo pomoč pri vodenju in svojem delovanju.-
- Razna srečanja v prihodnjem letu-
- Izboljšava Slovenskega glasila

Občni zbor Zveze je načrtovan za 25. april 2015

Delo po društvih je različno, vsa društva si naredijo določene cilje, ki se jih potem poskušajo držati. Društva bodo poskrbela tudi za pravo vzdušje za najmlajše otroke, prav tako se vsi veselimo, da bomo to leto prijetno zaključili.

Ob tem bi se v imenu vseh prisotnih na sestanku lepo zahvalil društvu Planiki in vsem odgovornim za lepo pripravo sestanka in gostoljubje.

Vsem skupaj želim veliko lepega in veselega dogajanja v Slovenski zvezi.

Lep pozdrav vsem skupaj od predsednika Slovenske zveze /Alojz Macuh

Delovno omizje med sestankom s člani upravnega odbora Slovenske zveze (spodaj)

SLOVENSKI DOM GÖTEBORG

Novice iz Göteborga

Dne 22. in 23. novembra je v katoliški cerkvi potekal božični bazar in tokrat je v kuhinji pomagalo društvu Slovenski dom.

Jubilant v mesecu decembru:

Marta Cesar, 70 let

Čestitke za Tvoj praznik z željo, da ostaneš zdrava in srečna tudi v prihodnje.

V teh dneh, ko se vsem mudi, ko nas že prazniki podijo, izberite takšne si poti, ki prave se smeri držijo! Naj vodijo vas med ljudi, ki vas z dobroto bogatijo, prazne njihove oči, pa od ljubezni se iskrijo.

Vesele in blagoslovljene Božične praznike, ter zdravja in sreče vsem v letu 2015.

Marija Kolar

za Upravni Odbor

Slovenski Dom

Protokolarno vino Johanesove trte na Švedskem

Na vinski trgatvi Johanesove trte, (potomke 400 letne modre kavčine iz Lenta v Mariboru) v Cerkvenjaku, ki je potekala 12. oktobra 2014, je župan Marjan Žmavc povabljenim podelil protokolarno vino občine Cerkvenjak. To je vino, ki ga polnijo v posebej oblikovane stekleničke, ter vložijo v čisto posebno embalažo. Vsakdo ki ga dobi, prejme tudi certifikatno listino o poreklu.

Letos je bila med prejemniki tudi Slovenka Marija Perovič, iz mesta Lindome na jugu Švedske. Društvo vinogradnikov je iz trte pridobilo nekaj sadik, ki so jih razdelili društvom in

posameznikom. Zakoncema Perovič je sadiko lansko leto na Švedsko poslala Anica Maras iz Lenarta, ki je nekoč nekaj let bivala na Švedskem. Kot nam je na slovesnosti povedala Marija Perovič, sta z možem posadila trto ob njenem domu. Letošnje ugodno vreme je pripomoglo, da se je dobro prijela in razvila, saj je zrastle v višino skoraj dveh metrov.

Slika zgoraj: Marija Perovič ob cerkvenjaški vinski kraljici; slika na prejšnji strani zgoraj: Mariji Perovič je certifikat vina izročil župan Marjan Žmavc), slika na 8. strani spodaj:

Pogovor s predsednikom Društva vinogradnikov in ljubiteljev vin

Trta jima je tudi nekaka »zelena vez« s Slovenijo, saj sta na Švedskem že skoraj 50 let. Protokolarno vino sta jima izročila župan občine Cerkljenak ki bdi nad trto, ter predsednik Društva vinogradnikov in ljubiteljev vina Ivan Janez Pučko, ki trto tudi neguje.

Ludvik Kramberger

SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING

Delovanje društva v decembrskih dneh!

Mesec december je mesec obdarovanja, druženja v krogu družine, čas dobrih misli in dejanj te voščil drug drugemu. Tako razmišljamo tudi sedaj, ko smo že vstopili v decembrski čas. Na zadnjem sestanku društva smo si zadali nalogo, kaj vse bomo uredili in kaj vse lepega bomo doživeli v teh decembrskih dneh.

Društvo Simon Gregorčič iz Köpinga bo organiziralo srečanje vseh, še posebej najmlajših, v prostorih društva že zgodaj popoldne, potem pa bomo postavili božično smrečico ter jo okrasili in pripravili za novoletno vzdušje.

V soboto, 6. decembra, je Sveti Miklavž obiskal naše najmlajše otroke.

V decembrskem času načrtujemo tudi obisk božičnega sejma v Eskilstuni, ki bo kot izlet namenjen vsakemu članu društva, končni datum in čas bomo objavili z obvestilom v prostorih društva.

Člani in prijatelji društva Simon Gregorčič, dne 28. decembra je slovenska maša tukaj v Köpingu, po maši pa ste vsi prisrčno vabljeni v društvene prostore. Poskrbeli bomo, da se bomo skupaj poveselili in ob kavici, vinu in domačih dobrotah tako zaključili leto, ki je za nami. Se vidimo po maši v društvenih prostorih, vsi lepo povabljeni.

Den 6 december kl. 15.00 pyntade medlemmarna i föreningen Simon Gregorčič granen och föreningens lokaler och därefter kom St. Nicolaus och hälsade på våra minsta medlemmar i föreningen.

Hjärtligt välkomna allesammans!

Styrelse / Alojz Macuh

Novoletna čestitka

Veliko sreče in lepih sanj,
naj ti prinese Božični dan.
In novo leto naj zaživi,
radosti polno, brez solz, skrbi!

Ob prihajajočih praznikih in novem letu 2015 iskreno želim vsem članom SZ veliko zdravja, sreče, miru in vsega lepega. Hkrati se želim zahvaliti upravnemu odboru društva Simon Gregorčič za dobro opravljeno delo, pomoč in skrb, ki ste ga vložili v naše društvo. Prav tako hvala vsem ostalim članom za ves trud podporo in sodelovanje ter pomoč pri vseh delovnih organizacij v društvu.

Vsem skupaj res srečno in uspešno v leto ki je pred nami.

Predsednik društva Simon Gregorčič, Alojz Macuh

DRUŠTVO ORFEUM – LANDSKRONA

Božič nekoč in danes

Pred nami so prazniki, ki smo se jih nekoč kot otroci silno veselili in jih težko pričakovali. Tudi današnja mladina in otroci težko čakajo božička, vendar je to predvsem zaradi obilice daril in šolskih počitnic. Zavedanje o prvotnem pomenu božičnih praznikov - Jezusovo rojstvo - se, žal, vse bolj izgublja v ozadje. V senci nakupov in drvenja po trgovinah, imamo komaj še kaj časa drug za drugega.

Božič je predvsem družinski praznik. Vsakdo pa, seveda, nima te sreče, da bi živel v družinski skupnosti in si mora poiskati drugačen način ugodja med prazniki. Zato se z nostalgično otožnostjo še posebej ob teh prihajajočih praznikih spominjam številnih let skozi več desetletij, ki sem jih z družino preživel v okviru slovenskega društva v Landskroni. Priprave na praznike, na prihod božička k otrokom ter na številne nastope naše glasbene sekcije in nič manj na druženje v prostorih društva so izpolnjevale moj/naš vsakdan. Nato so temne sile iz naših vrst, slovensko skupnost pri nas razbile na drobce. S tem se je vse spremenilo. Zdaj ždimo vsak v svojem zapečku in obujamo spomine. Vsaj jaz lahko rečem, da hranim veliko lepih spominov minulih dni in žalujem za njimi. Najbrž pri tem nisem sama. Prva generacija Slovencev, ki smo bili nosilci društvenega življenja se je postarala, boleha in umira. Naše vrste se redčijo. Naš izseljenski duhovnik, g. Zvone Podvinski ima z nami predvsem le še pogrebna srečanja. Le redkokdaj kak krst ali poroko.

Aktivnosti v našem društvu ni več, obstaja samo še formalno. Na Švedskem pa je še vedno nekaj aktivnih slovenskih društev, za katera iskreno želim, da bi še dolgo delovala in obstala. Rojakom na Švedskem, doma in po svetu voščim vesele božične praznike in srečno novo leto 2015!!!

AB

BOŽIČ JE PRED VRATI

Praprababica Angela Budja, 98 let, in tri tedne star prapravnuk Loke

Družina vnukinje Therese in Jerryja, njenega izbranca, skupaj z njunimi šestimi otroki

SKD PLANIKA – MALMÖ

Tako je videti grozdje, ko je dobra letina. Letošnja je bila – vsaj v Sloveniji – vse prej kot to. Dolgotrajno deževje je pokopalo vse upe. Več o tem v nadaljevanju.

Še sreča, da ni enaka usoda doletela tudi Planike. Le ta je v letu 2014 delovala povsem normalno, morda celo bolje kot običajno. Uspelo nam je izpeljati skoraj vse, kar smo si zadali ob začetku leta. Izjema je neudeležba na Pikniku vseh generacij v Barnakälla. Preveč je bilo odsotnih, da bi uspeli. Spomnimo se prireditev, ki so uspeli. Februar: slov. kulturni praznik s skupno večerjo. Marec: proslava dneva žena se je, kljub splošnemu zatonu v društvu tako zasidrala, da je ne moremo prezreti. April: 40. obletnica Planike in Slovensko srečanje v dvorani Makedonske cerkve sta preseгла vsa pričakovanja. Bilo nas je mnogo iz vseh koncev Slovenije, Švedske in Danske. Ob zvokih ansambla Razum iz Prlekije smo plesali in poskakovali, vendar nismo noreli tako kot pred – recimo – dvajsetimi leti. Pač letom primerno ... Maj: Potovanje – romanje v Rim: 26 najpogumnejših se je udeležilo potovanja ki je bilo zelo poučno, pa tudi naporno. Vodil nas je naš dušni pastir Zvone Podvinski. Brez njega bi videli bore malo ali nič, Rim je namreč veliko mesto kjer kar mrgoli kulturnih spomenikov, ki si jih vsak obiskovalec skorajda mora ogledati. Junij: Piknik na Bulltofti je že klasična prireditev z dolgoletno tradicijo in pravo ogledalo stanja v društvu. S števila 140 pred dvajsetimi leti smo do letos zdrsnili na 60 gostov. Četudi odštejemo leta, ko nam ni bilo naklonjeno vreme, je razlika očitna.

Drugo polletje – september: Previdna otvoritev jesenske sezone »kar tako« s skupno večerjo. Mnogo članov se še ni vrnilo s popotovanj, zato ni posebne gneče. Oktober: Vinska trgatev v Planiki se je letos zaradi neugodnih vremenskih razmer spridila do te mere, da smo jedli špansko grozdje. Še večjo žalost sta preprečili okusna večerja in dobra muzika, kar je popravilo splošni vtis. November: Praznik sv. Martina je dan, ko slovenske ceste preplavijo okajeni vozniki in je kronično pomanjkanje policije. Celice za treznjenje

so nabite do zadnjega kotička, nekoliko pa se zmanjša tudi proračunska luknja, ki zadnja leta pesti slovensko srenjo. V Planiki smo ga praznovali bolj umirjeno pa nikakor dolgočasno, bilo je fletno »precis som vanligt«. December: zaradi malo otrok zadnja tri leta praznujemo prihod Adventa. Letos bo to na Miklavžev dan v petek, 06. XII. ob 18. uri. V sredo, zadnjega decembra ob 20.00 v društvenih prostorih pričakali Novo leto. Vsi

zainteresirani naj pokličejo Ivanko na tel. 040 49 43 85 ali Marjeto 040 94 26 52 za več podrobnosti. Januar, 2015: OBČNI ZBOR bo v soboto, 24. Januarja ob 17. uri. Izbrali bomo novo vodstvo, ki bo društvo vodilo naslednji mandat. Kot je že običaj, bodo za protiuslugo vsi prisotni dobili brezplačno večerjo.

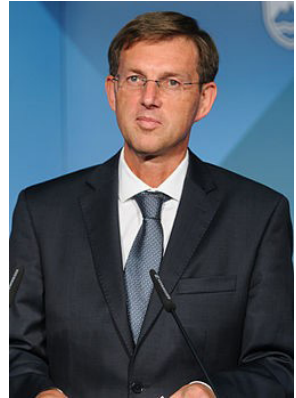

JoF

SKD Planika – za vsakogar nekaj

Na sliki je 12. slovenska vlada ki bo, če bo vse po sreči, do septembra 2018 krojila usodo dvema milijonoma Slovencev. Volitve bi naj bile vsako 4. leto. Slovenija se je osamosvojila leta 1991, v 23 letih pa se je zamenjalo že 11 vladnih garnitur. Povprečje kaže, da je vsaka zdržala dve leti, en mesec in tri dni. Zadnjo vodi premier Miro Cerar mlajši (foto sp. desno), ki je stranko pod svojim imenom ustanovil junija letos, septembra pa je že zmagal na volitvah, kar je podvig brez primere. Če omenimo še dejstvo da vodja največje opozicijske stranke vodi le-to kar iz zapora na Dobu, dobimo pravo sliko današnje Slovenije. Kakor že, novemu premierju želimo mnogo sreče: če mu bo ta stala ob strani bodo naslednje volitve šele septembra 2018, kar je brez dvoma tudi želja velike večine državljanov, kateri nestrpno pričakujejo boljše čase.

Slovenija pa ne preživlja le politične krize, marveč jo pretresajo tudi naravne ujme, ki še dodatno obremenjujejo državne finance. Po katastrofalnemu ledenemu dežju – žledu - februarja letos, so se kar vrstile poplave. Kljub veliki politični zmešnjavi, je humanitarna dejavnost na zavidljivi ravni. Neutrudni pripadniki reševalnih služb - gasilci, policija, štabi nacionalne zaščite in hrabri posamezniki so se resnično izkazali. Škoda je seveda ogromna bila pa bi veliko manjša, če ne bi imeli ljudi tako kratkega spomina. Hiša ob reki potoku ali jezeru je lepa reč, še nedolžen potoček pa ob velikem nalivu lahko postane nevaren huddournik, ki nam odplavi vse, kar smo z velikim trudom in samoodpovedovanjem ustvarili.

Zgodba zase so Ljubljansko barje, Loška dolina in Planinsko polje. Slednje je cca deset kv. kilometrov velika kraška ravnica, ujeta med griči. Čez polje, ki je poplavljen večkrat letno, teče reka Unica. Na njej je bilo opravljenih nekaj posegov: delno je spremenjena struga, očiščeni in zavarovani požiralniki itd. Po nekajletnem zatišju, ko ni bilo večjih poplav so, z blagoslovom oblasti ki so izdajale gradbena dovoljenja, začele rasti nove hiše. Vse je bilo mirno do letošnjega februarja, ko so ponovno nastopile t.i. stoletne vode. V poročilih smo videli kako je voda drla skozi hišna okna, obupani in prestrašeni prebivalci Planine in Laz, pa so reševali ,kar se je rešiti dalo.

JoF

KD SLOVENIJA OLOFSTRÖM-

vinska trgatev in 40. obletnica

18. oktobra je bila v društvenih prostorih vinska trgatev, te dni pa je poteklo tudi 40 let od ustanovitve društva KD Slovenija. Zbralo se je okrog 30 članov. Po dobri večerji in nekaj kozarcih rujnega je nastopilo pravo vzdušje, besedo je prevzel predsednik Janez Rampre.

Opisal je delovanje društva od začetka do današnjih dni. Vsem članom se je še posebej zahvalil, da so bili složni in prizadevni ter so s tem omogočili dobro delovanje. Prireditvev je bilo v vseh letih mnogo: na svoj račun so brez prišli brez izjeme vsi, mlajši in starejši. Spomnili so se tudi vseh tistih, ki jih ni več med nami. Sledila je tudi posebna zahvala vsem, ki sicer niso člani Upravnega odbora, pa so kljub temu nesebično pomagali in še pomagajo, ko je to najbolj potrebno. Dobili so šopek rož in pisne zahvale.

Društvo Slovenija pa ima še eno posebnost: dva od članov Viktor in Libero sta glasbenika - harmonikarja in veseljaka, kot se spodobi. In kar je najvažnejše: ni ju treba prositi, da raztegneta meh. Tako je bilo tudi tokrat, do pozne ure je pelo in plesalo »mlado in staro«. Po naključju je bil na obisku tudi Andrej Plesec, ki je prenesel pozdrave in čestitke iz pobratenega društva Sora pri Ljubljani.

Ob koncu, vendar ne nazadnje, še posebna zahvala naši stari mami Ivanki Hrabar, 85 let. Zdravje ji ni naklonjeno kot bi želela, vendar še vedno speče kruh in jabolčni zavitek, čigar okus traja in traja ... Da bo vse prav, so potrebna tudi posebna jabolka, ki rastejo le na njenem vrtu.

SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM

Slovensko društvo v Stockholmu je uspešno izvedlo nekaj dejavnosti iz jesenskega programa, razen prvega pod imenom "Gobni rally".

Bilo lepo sončno sobotno popoldne, ko smo se napotili v gozd nabirati gobe in se po nekajurnem sprehodu po gozdu na žalost domov vrnili s praznimi košaricami. Doma nas je pričakala Dana s kranjsko klobaso in bigosi (poljska narodna jed). Čeprav brez gob, je bila družčina veselo razpoložena, saj smo se naučili kar precej svežega zraka. (Brez gob seveda tudi slike ni ...)

Nasi malčki so se pri dejavnosti "otroške urice po slovensko" naučili kar precej novih slovenskih besed in pesmic, kar so nam predstavili v nastopu kulturnega programa za Martinovanje. Tudi naš pevski zbor "Triglav" je imel redne vaje celo jesen in nato uspešen nastop v kulturnem programu Martinovanja, pri katerem so sodelovali naslednji:

- Gost iz Slovenije, Dominik Krt, ki je z nami pripravil glasbeni del in predstavil običaje Martinovanja na Slovenskem v besedi in glasbi

Pevski zbor z različnimi repertoarjem skladb, med drugim so pripravili tudi »Krst vina« – Kangalilejski čudež (prir. Dominik Krt)

-Dominik Krt je v zabavnem delu poskrbel za različne glasbene okuse

-Fotografska razstava Braneta Mohoriča na temo Slovenija in Švedska;

Namesto gosi smo se pogostili s piščančjim bedri in domačimi mlinci ter rdečim zeljem, seveda pa zraven ni manjkal kozarček vina.

Upravni odbor Slovenskega društva v Stockholmu zeli vsem Slovencem na Švedskem **mirne in vesele bozicne praznike ter srečno novo leto 2015.** // Za glasilo zapisal: Anton Kisovec

KULTURA

Poslovila sta se Kajetan Kovič in Žarko Petan

Slovenci smo v razmaku pol leta izgubili dva velikana slovenske književnosti. Drugega maja nas je zapustil pomembni režiser, dramatik in pisatelj Žarko Petan, sedmega pa pesnik, pisatelj in prevajalec Kajetan Kovič. Ne smemo pozabiti, da sta bila za nas Slovence na Švedskem zelo pomembna. Ob osebnih obiskih sta nam približala slovensko besedo in predvsem svoj delež slovenski kulturi.

Kajetan Kovič 1931 – 2014: Rodil se je v Mariboru in svojo mladost preživel v Poljčanah, v Vučji vasi in Radgoni. Po končani vojni se je vrnil v Maribor, kjer je maturiral. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je diplomiral leta 1956. V letih 1961 - 1962 je bil kot štipendist v Parizu, nekaj let kasneje pa še udeleženec seminarja češkega jezika in književnosti na univerzi v Pragi. Po končanem študiju se je preživljal kot novinar pri raznih časopisih. Od leta 1958 je bil že urednik pri Državni založbi Slovenije, kjer je od leta 1985 delal kot glavni urednik. Maja 1991 je postal izredni, junija 1995 pa redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Svoja dela je začel objavljati že leta 1948, zelo odmevno pa je bilo soavtorstvo mlade četverice Kajetana Koviča, Cirila Zlobca, Janeza Menarta in Toneta Pavčka v zbirki Pesmi štirih. Napisal je tudi številna prozna dela, a med najmlajšimi bo verjetno za vedno ostal v spominu pri povezovanju resničnosti in domišljije v delih kot sta Maček Muri in Muca Maca in še številna druga.

Slovenci na Švedskem pa smo ga imeli priložnost srečati dvakrat. Leta 1979 so nas obiskali literati Leopold Suhodolčan, Niko Grafenauer in Kajetan Kovič. Njihovo srečanje z rojaki in švedskimi kolegi je bilo prijetno in odmevno. Leto kasneje pa se je večja skupina slovenskih umetnikov predstavila širom Švedske. Operni solistki Zlata Ognjanovič in Božena Glavak sta se ob spremljavi Igorja Švare predstavili s klasično glasbo, Kiar Meško nam je razložil razvoj slovenske umetnosti in Neca Falk ter Jer-

ko Novak sta v sodelovanju z avtorjem Kovičem za otroke izvedla odlomke iz zbirke Zlata ladja. Vsem nam, ki smo imeli priložnost srečati Kajetana Koviča, bodo ti trenutki ostali v trajnem spominu.

Kajetan Kovič; Južni otok

Je južni otok. Je./ Daleč v neznanem morju/ je pika na obzorju./ Je lisa iz megle.
Med svitom in temo/ iz bele vode vzhaja./ In neizmerno traja./ In v hipu gre na dno.
In morje od slasti/ je težko in pijano./ In sol zatiska rano./ In slutnja, da ga ni.
Da so na temnem dnu/ samo zasute školjke/ in veje grenke oljke/ in zibanje mahu.
A voda se odpre/ in močna zvezda vzide/ in nova ladja pride/ in južni otok je.

Žarko Petan 1939 – 2014: Rojen v Ljubljani leta 1929, je več kot deset otroških let preživel v Zagrebu in okolici, od leta 1943 pa v Trstu. Po vojni se je s starši vrnil v Maribor, kjer je končal srednjo šolo. Diplomiral je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, kasneje pa še na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani.

Preživil je se s pisanjem reportaž za razne časopise, največ za revijo *Tovariš*. Bil je tudi soustanovitelj skupine *Oder 57*.

Nekaj let je deloval kot svobodni umetnik, kasneje je bil režiser. Najprej v Drami in nato enaindvajset let v Mestnem gledališču ljubljanskem. Po osamosvojitvi Slovenije pa je dve leti in pol služboval kot direktor na TV Ljubljana. Bil je član

Društva slovenskih pisateljev, Slovenskega PEN in Društva francoskih dramskih avtorjev. Leta 1973 je dobil švedsko štipendijo in tri mesece preživel v Stockholmu. Sproščeno se je v popoldanskih urah družil z nami v kavarnah, se zanimal za posebnosti mesta in o vsem tem poročal slovenskim medijem.

Nepozaben je bil tisti aprilski večer - mislim da je bil za nas stockholmske slovenske priseljence prvi debatni večer z rojaki v Farsti. Kraljevala sta spontanost in humor. Kot priznan režiser je gostoval pri domačih in tujih teatrah. Napisal je okrog osemdeset radijskih iger, šestdeset knjig, dvajset gledaliških besedil in televizijskih iger. Večina pa se ga bo spominjala kot pisca satiričnih aforizmov. Aforizmi so izšli v knjigah, kakor tudi nekaj esejističnih avtobiografskih zapiskov. Bil je zelo popularen, njegova dela so prevedena v trideset jezikov.

Zapis pripravil: A.G.

Nekaj Petanovih aforizmov:

Aforizem je roman v eni vrstici

***

Pesniki živijo večno, a na žalost šele po smrti

***

Moji aforizmi so praviloma enovrstični, da mi ne bi mogli očitati, da pišem med vrsticami

***

Bedak, ki napiše še tako veliko bedarijo, bo vedno našel še večjega bedaka, ki bo to njegovo bedarijo objavil

***

Bil je perfekcionista: tudi slabo je delal dobro

PISATELJ DRAGO JANČAR ŽANJE USPEHE V FRANCIJI

Drago Jančar je z romanom *To noč sem jo videl* v Franciji doživel uspeh, kakršnega slovenska literatura skoraj ne pomni. Prejel bo namreč Prix du Meilleur livre étranger, nagrado za najboljšo tujo knjigo, ki jo podeljuje združenje francoskih kritikov in založnikov.

Jančarjev roman je v Franciji izšel pod naslovom *Cette nuit, je l'ai vue* pri založbi Phébus. Takoj je bil deležen pozitivnega sprejema pri kritikih in bralcih, nominiran pa je bil kar za tri nagrade – Prix Fémina Étranger (nagrada femina za tujo literaturo), nagrado mesta Cognac in Prix du Meilleur livre étranger (nagrada za najboljšo tujo knjigo).

Slednjo bo dobil 28. novembra. Prevajalka romana v francoščino Andrée Lück-Gaye je posebej za Delo povedala: »Nagrada kaže, da Francozi priznavajo Jančarja. Pri založbi Phébus so odkupili tudi štiri druge njegove naslove, že prevedene v francoščino (*Zvenenje v glavi*, *Katarina*, *pav in jezuit*, *Severni sij*, *Joyceov učenec*), zato se bo število njegovih bralcev v Franciji zagotovo še povečalo.

Ta nagrada je zelo pomembna, z njo so okronali tako nadarjene pisatelje, kot so Lawrence Durrell, Isaac Bashevis Singer, Gabriel García Márquez, Vasilij Grossman, Salman Rushdie, Orhan Pamuk.

Članek je objavljen na www.delo.si

Foto: Jože Suhadolc/Delo

PREDSEDNIK PAHOR Z REDOM ZA ZASLUGE ODLIKOVAL KOMORNI ZBOR AVE OB 30-LETNICI DELOVANJA

Predsednik republike Borut Pahor se je danes v Slovenski Filharmoniji v Ljubljani udeležil koncerta ob 30. obletnici Komornega zbora Ave, kjer je zboru vročil odlikovanje red za zasluge za velik prispevek h kakovostnemu poustvarjanju slovenskega zborovskega izročila v preteklih tridesetih letih.

V imenu odlikovanca je odlikovanje prevzel gospod Gregor Habjanič, predsednik Komornega zbora Ave, ki se je predsedniku republike Borutu Pahorju iskreno zahvalil za vročitev, ki jo ponosno sprejema. Ob tem je gospod Habjanič spomnil tudi na vse dosedanje pevce, ki so sooblikovali odličnost zbora in na oba dirigenta, gospo Jerico Gregorc Bukovec in gospoda Andraža Hauptmana, ki z Ave sodeluje že skoraj od zborovskega začetka.

Večer se je nadaljeval s svečanostjo, ki nas je popeljala skozi tridesetletno zgodovino zbora. Ob tej priložnosti so pevci izvedli tudi dve praizvedbi, posvečeni zboru in pripravljene prav za nocojšnjo priložnost - noviteto skladateljice Bojane Šaljić Podešva, »In mo(n)do numeric« in »Več luči« skladatelja Uroša Rojk

Jerico Gregorc Bukovec marsikdo pozna izpred let, ko je študirala na podiplomskem študiju v Stockholmu in pred selitvijo v Slovenijo leta 2011 v Stockholmu vodila kar tri zборе, med drugim tudi moški zbor Stockholms Studentsångare, komorni zbor KFUM in Stockholmskega komornega zbora. Poleg tega je dobitnica kar nekaj odmevnih štipendij s področja zborovodstva.

TURIZEM – TURISM

Mitt Slovenien – Moja Slovenija

Škocjanske jame

Škocjangrottorna (på slovenska Škocjanske jame) är ett system av kalkstensgrottor i regionen Karst i sydvästra Slovenien. Där finns doliner, omkring 5 kilometer underjordiska gångar, grottor som är mer än 200 meter djupa och ett antal vattenfall. Detta är en av världens mest berömda platser för att studera karstprocesser.

1986 fick Škocjangrottorna världsarvsstatus.

Škocjangrottorna är, framför allt, ett naturfenomen av global betydelse, rangordnade i nivå med Grand Canyon, Stora barriärrevet, Galapagosöarna, Mount Everest och andra. Rankat som en av de mest betydande grottsystemen i världen, representerar Škocjangrottorna det mest betydelsefulla underjordiska fenomenet i både karstregionen och Slovenien. Škocjangrottorna sattes också upp på Ramsarlistan den 18 maj 1999. Tillsammans med den underjordiska floden Reka, representerar den en av de längsta karstiska underjordsvåtmarkerna i Europa.

Reka försvinner under jord vid Velika Dolina och in i Škocjangrottorna. Här flyter den sedan under jord i 34 km ut mot Adriatiska havet och dyker upp nära Monfalcone där den blir floden Timavos källa. Synen över den stora floden under regnsäsongen, då den försvinner under jord, i botten av Velika Dolina, 160 meter under marknivån, är både majestätisk och skrämmande.

Den första skriftkällan om Škocjangrottorna är från antiken (100-talet f.Kr) av Posidonius av Apamea och de är märkta på de äldsta publicerade kartorna av denna del av världen: exempelvis på Lazius-Ortelius karta från 1561 och i Mercators Novus Atlas från 1637. Det faktum att den franska målaren Louis-François Cassas (1782) anlätades för att måla en del landskapsvyer visar också att grottorna på 1700-talet ansågs vara den viktigaste naturliga kännemärkena i Triestes inland. Hans målningar vittnar att folk vid denna tid besökte botten av Velika dolina. Slovenska forskaren Janez Vajkard Valvasor beskrev Reka och dess underjordiska flöde 1689.

För att förse Trieste med dricksvatten, gjordes försök att följa den underjordiska floden. De djupa schakten i karsten utforskades liksom själva Škocjangrottorna. Den systematiska utforskningen av Škocjangrottorna påbörjades 1884 av en speleologigrupp. Utforskare nådde strandbanken till Mrtvo jezero (Döda sjön) 1890. Den senaste större prestationen var upptäckten av Tiha jama (Tysta grottan) 1904, då några lokala bybor klättrade upp för den sextio meter höga väggen i Müller Hall. Nästa stora händelse skedde sedan inte förrän 1990, nära 100 år efter upptäckten av Mrtvo jezero. Slovenska dykare lyckades simma igenom sughäverten Ledeni dihnik och upptäckte över 200 meter nya grott passager.

Det är dock svårt att avgöra när turismen till Škocjangrottorna verkligen kom igång. Enligt vissa källor, beställde regionens styrelseordförande Matej Tominc (Tomincgrottan har fått sitt namn efter honom) 1819 att göra stegen ner till botten av Velika dolina

(enligt andra källor renoverades den bara). Vid detta tillfälle, mer exakt den 1 januari 1819, introducerades en gästbok. Detta datum kan otvetydigt anses utgöra starten till den moderna turismen till Škocjangrottorna.

Slika/vir: <http://www.slovenijanadlani.si/skocjanske-jame/>

På senare år har grottorna haft omkring 100 000 besökare per år. Idag kan besökare se delar av den underjordiska kanjonen med sammanstörtade slukhållet Velika Dolina. Hösten 2010 kommer den första delen av grottorna - grottorna Mariničeva och Mahorčičeva med det sammanstörtade slukhållet Mala dolina.

Allt om: Slovenien

I hur många europeiska länder kan man på en och samma dag uppleva både alpsjöar, medeltidsstäder, olivlundar och riviera? Följ med på en vindlande tågresa i Slovenien.

Man kan se det framför sig: ett gäng pr-konsulter, turistchefer och politiker bildar projekgruppen "Sälj in Slovenien på turistkartan". Men den stora frågan blir hur. Visserligen har landet allt: alpina skidorter, klara insjöar, urskogar, vinlundar, en riviera vid Adriatiska havet, renässanslott på de gröna kullarna, en huvudstad vars namn låter som en rysk dambinda (Ljubljana) men som är vackrare än Prag. Ja, man kan till och med stoltsera med att ha lippizanerhästarnas hemstad Lipica inom sina landsgränser – något få vet eftersom hästarna gjort Spanska ridskolan berömd i Wien.

Men lilleputtlandet Sloveniens stora dilemma är att det ligger inklämt mellan turistgiganterna Kroatien och Italien. Den forna delstaten i Jugoslavien halkade efter under kommunismen. Nu är man ett välmående EU-land, men turisterna hittar inte hit i tillräcklig omfattning. Det är i detta desperata läge någon i pr-gruppen kommer på den slogan som nu möter besökaren överallt: "I feel sLOVEnia". Hänger ni med? I feel LOVE in Slovenia, eller sLOVEnia, eller ja, det tar tre gånger innan man förstår det fiffiga. Och önskar sedan

raskt att de tänkt en gång till. Det här lilla landet i hjärtat av Europa hade förtjänat något mera säljande. För i vilket annat land kan man under en vecka tåggluffa och komma hem med reseminnen från alpsjöar, medeltida städer och olivlundar vid Medelhavet?

Tåget är det perfekta transportmedlet. Det är inte bara ett klimatvänligt sätt att resa, det går så pass långsamt att ögat hinner uppfatta raviner, floder, berg och små medeltida byar. Den smalspåriga järnvägen slingrar sig fram från Wien mot Sloveniens huvudstad Ljubljana. Färden går i maklig takt, 38 mil tar sex timmar och tåget stannar överallt, som i den alpina kändisorten Maribor och ölbryggeriorten Lasko.

På varje station kliver en stins ut och överser myndigt tågets ankomst och avfärd. Med på tåget finns en restaurangvagn med gammaldags dukning och bordsservering där man för fyrtio kronor kan få en frasig omelett med svamp och en slovensk öl.

Påfallande många gamla slott och fästningar pryder kullarna utanför, förklaringen är att landet förr var en del av det habsburgska riket. Lantgårdsturismen hör till Europas mest utvecklade och över två tusen lantgårdar har organisk odling, man kan köpa underbara viner, olivolja, honung och frukt.

Turistindustrin börjar bli utbyggd och fungerar men är diskret, på många platser är det lätt att känna sig som en av landets första besökare. Det märks att det är ett före detta östland som blivit modernt men som vårdar sitt förflutna.

Väl framme i Ljubljana tar vi våra ryggsäckar och får Penzion Pod Lipo rekommenderat. Pensionatet har breda golvtilljor och en stor skuggig innergård med en liten restaurang. Mitt i staden möts de tre broarna över floden Ljubljanica, längs med flodbankerna ligger pärlband av restauranger. Maten är starkt influerad av Italien, men landet sköts med österrikisk effektivitet, skryter turistbroschyrerna och det ligger något i det.

Efter rundvandringar i gamla stan och en tur upp på fästningen med den lilla bergbanan är det naturupplevelserna som lockar. Resan går nästa dag vidare till sjön Bled, belägen i nordvästra Slovenien, två timmars resa från huvudstaden. Bled är en liten rund sjö som likt ett öga blickar upp mot Alperna runt om. Vattnet är klargrön-blått tack vare den kalkrika botten. Mitt i sjön tronar en liten ö med en mystisk medeltida kyrka, där den som vill får ringa i klockan och önska sig något medan klangerna genljuder mellan bergen. Att flyta på rygg i sjön Bled är att viktlös befinna sig mellan jord och himmel. Det är tyst. Här finns bara roddbåtar, motorer är förbjudna. Biltrafik är inte heller tillåten närmast sjön.

Bled är också utgångspunkten för den som vill vandra i nationalparken Triglav, berömd för sin orörda alpnatur.

Dagen därpå fortsätter tågresan, denna gång mot sydväst och Medelhavet. På bara några timmar ändrar landskapet karaktär, från tallar till björk och palm. Så tar Medelhavsnaturen överhanden. Det blir kargare, hetare, olivträd dyker upp, syrsorna spelar, blommande ginst och vinrankor klättrar längs bergsslutningarna.

I hamnstaderna Koper tar tåggränsen abrupt slut. Sista etappen mot Medelhavet sker antingen med taxi eller buss. Taxin slingrar sig ner åt och plötsligt ligger staden Piran med sin medeltida kärna framför oss på en liten udde ute i det kristallklara Adriatiska havet.

De venetianska gamla husen är rustade till sin forna glans – sienarött, grönt och ockragult. Mitt i Piran ligger det gamla torget Tartini från 1200-talet. Med sitt enorma, blankslitna marmorgolv påminner det om Dubrovnik men utan horder av turister.

Här i Piran blir Sloveniens dilemma som turistland synligt: åt ena hållet skyntar Kroatien, åt det andra Italien. Slovenerna dyrkar de ynka 47 kilometer kustremsa de äger. Den gamla strandpromenaden är försedd med små stenpirer med bastanta badtrappor – det är lätt och gratis att snabbt kasta sig i vågorna. Här finns ännu ingen gatukommers, inga stängsel, inga solstolar att hyra. Snabbt upptäcker vi att trappstegen är såphala av alger och vattnet ganska strömt, och muttrar grinigt svenskt att det borde finnas varningsskyltar. Men slovenerna badar och solar obesvärat på handdukar utspridda här och var, och sätter sig sedan på en taverna fem steg bort. Här finns en sömning Fellinistämning, lite som franska och italienska rivieran på 50-talet.

Bakom strandpromenaden ligger svala, mörka gränder där vardagslivet pågår med tvätt, fiskrensning och grönsaksmarknad. Det är så genuint att det känns som en kuliss, cynikern inom en börjar speja efter en Hollywoodregissör som ska skrika ”cut”!

Men det är på riktigt. Ja, Piran är faktiskt själva sinnebilderna för all vår frusna Nordenlängtan efter Medelhavet.

Resan tillbaka till Bratislavas flygplats går via Wien, och de sista dygnen tillbringas vi i Slovakien, huvudstad, också den en skönhet men mera sliten än Ljubljana, med medeltida gränder, blå mosaikkyrka och ytterligare en fästning. Vi bor på ”Botela Marina” en gammal pråm fast ankrad vid Donaus strand. Det är en mäktig känsla att vakna och genom kajutfönstret se Donaus breda, gröna vatten flyta förbi. Sedan är det bara två timmars flygresor tillbaka till Stockholm.

Men det är Slovenien som dröjer sig kvar, att kunna vistas i så oförstörd natur mitt i Centraleuropa. Frågan är bara hur länge. Den dag Slovenien får skickligare pr-konsulter kommer det här märkvärdiga lilla landet i hjärtat av Europa att säljas på turistmässor från Tyskland till Moskva och Hongkong.

(artikel från DN: <http://www.dn.se/resor/slovenien/sagolika-slovenien/>)

RECEPTI SLOVENSКИH JEDI

Bliža se božični čas...

Jabolčna pita, kot jo dela babica Ančka

Čas priprave: približno 2 uri

Pečica: 175 C

Rabimo: manjši pekač ali pa dva okrogla modela

Sestavine:

Testo: 250 g surovega masla, 350 g bele moke, 100 g sladkorja, 1 jajce, 13 pecilnega praška

Nadev: 1,5 kg jabolk, 150 g sladkorja, cimet. Po želji tudi rozine.

Postopek: Moko presejemo na desko, ji pridamo sladkor in v to razdrobimo maslo. Nato dodamo še pecilni prašek in jajce ter vse skupaj na hitro pregnetemo in damo počivati na hladno za eno uro. Segrejemo pečico na 175 stopinj. Pripravimo nadev.

Razdelimo testo na pol. Eno polovico razvaljamo na pomokani mizi in damo na dno pekača/modelov. Nato namažemo nadev in razvaljamo še drugo polovico testa in položimo na vrh nadeva. Postavimo v pečico in pečemo cca 30 minut ali pa da pita postane zlato rumena.

Domača orehova potica izpod Bistriškega pohorja

Sestavine: Testo: ½ kg mehke moke, 25 g kvasa, 2,5 dl mleka, 70 g masla, 70 g sladkorja, 4 rumenjaki, 1 mala žlička soli, 1 mala žlička ruma, 1 mala žlička narobane limonine lupine.

Nadev: 500 g zmletih orehov, 1 žlička limonine lupine, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 2,5 dl sladke smetane ali mleka (ali 1,5 dl mleka in 1 dl smetane) 1 žlička ruma, 2 jajci, 80 g sladkorja, 100-150 g rozin po želji, 2 žlici piškotnih drobtin.

Za mazanje pekača potrebujemo: 20-30 g masla za mazanje, 20-30 g drobtin za model, 1 jajce in sladkor v prahu.

Kvasec: V malo skodelico stresemo 2 žlici moke, kvas katerega zdrobimo, dodamo ščepec sladkorja in 0,5 dl mlačnega mleka, kvasec na toplem vzhajamo, moko presejemo, pogrejemo, maslo raztopimo. Rumenjake s sladkorjem stepemo.

Priprava testa: med moko vmešamo sol, vzhajan kvasec, raztopljeno maslo, stepene rumenjake s sladkorjem, rum, limonino lupino in mleko. Razmešamo s kuhalnico ali v mešalniku. Testo stepamo, da postane testo po površini gladko, da se loči od posode in je v notranjosti elastično. Testo z moko oblikujemo, pokrijemo s čistim prtčjem ter postavimo na toplo, da vzhaja. Vzhajeno testo zavrremo na dobro pomokano desko. Z moko in valjerm zvaljamo testo v pravokotno obliko cca 1 cm debeline.

Pekač oz model s čopičem in maslom dobro namažemo ter potresemo z drobtinami. Nadev po testu enakomerno razmažemo, testo previdno zvijemo in položimo v dobro namazan pekač. Potico postavimo na toplo in naj počasi vzhaja. Potica vzhaja še enkrat, predno jo postavimo v pečico jo premažemo s stepenim jajcem. Potico pečemo cca 1 uro pri temperaturi cca 100-120 C.

Sestavine za potico morajo biti sveže, zdrave, enako posoda mora biti temeljito čista. Od dobrega testa je odvisna kakovost potice. Pečeno potico zvrnemo na leseno desko, posujemo s sladkorjem v prahu in jo z nazobčanim nožem narežemo. Modeli za potico so lahko okrogli ali podolgovati. Prava potica je vedno bila okrogla z luknjo v sredini.

Priprava nadeva: 400 g orehov zmeljemo, prelijemo z vročo sladko smetano (ali mlekom) in dodamo piškotne drobtine, ohladimo do mlačnega, primešamo naribano limonino lupino, vaniljin sladkor, rum in jajca stepena s sladkorjem. Gosto pripravljen nadev namažemo po razvaljanem testu, po želji potresemo še v rumu namočene rozine, potresemo še s preostalimi mletimi orehi (100 g). Potico zvijemo.

Polnjen puran z zeliščnim maslom

Sestavine: Celi puran, sol, poper, 500 g zmrznjenih brusnic

Nadev: 500 g masla, sveži timijan, limona, rožmarin, sol, črni poper

Postopek: Timijan, rožmarin in lupino limone drobno nasekljamo. Penasto vmešamo z maslom ter solimo in popramo po okusu.

Purana operemo, nasolimo in popramo. Vzamemo kuhalnico in purana izpod kože napolnimo z maslom. Purana pečemo na 180 C, za vsakikilogram eno uro. Postrežemo ga s pečenim krompirjem, z brusnično omako in s pečeno zelenjavo z medom.

Brusnična omaka: sokovi od purana se precedijo in zmešajo z brusnicami. Zavremo, po potrebi dodamo rdeče vino in sladkor. Solimo in popramo po okusu.

Svečan mesni kuglof

Sestavine:

600 g mešanega mesa

7 jajc

300 ml kisle smetane

2 žemlji

1 čebula

2 stroka česna

začimbe

sol, poper

1/2 šopka peteršilja

1 pecilni prašek

200 g graha in korenja

150 g pancete

200 g gob

200 ml smetane za kuhanje

200 ml mleka

1 žlica moke

50 ml belega vina

Postopek: Popražite čebulo, česen, peteršilj, mleto meso in začimbe na ponvi z obilo olja ali masla. Žemlje namočite v topli dovi in odcedite. Zmešajte 2 jajci, pecilni prašek, moko in nadrobljene žemlje. Nato tej zmesi dodajte popraženo meso, grah in korenje. Kalup za kuglof premažite z oljem ter ga obložite s panceto ali pršutom. Zlijte polovico zmesi v kalup ter nato v enakomernih presledkih dodate v zmes preostala kuhana jajca. Nato prekrijte z drugo polovico zmesi. Preko tega denite preostalo panceto ali pršut. Pecite v ogreti pečici pri 200 stopinjah 15 minut, nato pri 180 stopinjah še 45 minut. Izvlecite iz pečice da se malce ohladi. Sesekljajte čebulo in gobe ter jih popražite na maslu. Ko tekočina izhlapi dodajte žlico moke in vino ter premešajte, nato dodajte mleko in smetano ter malo pokuhajte. Prelijte preko kuglofa. Poleg servirajte slan krompir in solato.

Prispevek pripravila: B & S

NAŠA CERKEV – VÅR KYRKA

Zahvalna nedelja na Švedskem

Misel ob kruhu in vinu na zahvalno nedeljo v Malmö

Sprva si seme, ljubezen sejalca, da te poseje, da te pozabi... potem si pšenica, zrela za igro z vetrom in kosci. Potem si nekomu vsakdanji kruh. (Tone Kuntner)

Kakor je bil ta kruh, ki ga lomimo prej raztresen po gorah, zgneten je eno postal..., tako naj se zbere tvoja Cerkev ob koncu zemlje v tvoje kraljestvo. Kakor je bila pijača, ki jo pijemo skrita v grozdnih jagodah in je vino postala, tako naj se zbere tvoja Cerkev ob koncu zemlje v tvoje kraljestvo. Kakor je bila ljubezen, ki jo čutimo skrita v vsakem izmed nas in je plamen postala, tako naj se zbere tvoja Cerkev ob koncu zemlje v tvoje kraljestvo.

Hvaležnost ne samo Ivanke in Marjete, ampak še posebej rimskih romarjev je bila izražena ne samo pri oltarju, ampak tudi ob srečanju po sv. maši v župnijski dvorani. Hvala, dragi romarji, vsi navzoči pri molitvah za rajne na pokopališču, kakor tudi vsi navzoči pri sv. maši v Vår Frälsare kyrka, vsi smo na poti večnemu Cilju naproti. Potrudimo se, da se bomo vsi skupaj nekoč veselili v sreči in slavi nebeškega kraljestva.

Na sliki spodaj: Darovi Ivanke in Marjete na oltarju na zahvalno nedeljo v Malmö

Tudi sam slovenski dušni pastir čuti dolžnost zahvale za tolike milosti, ki jih doživlje in prejema iz Božjih in človeških rok. Bogu hvala, vam, dragi rojaki pa bogopovrni! Nedelja je bila dolga, a duhovno bogata in zato še lepša. Po nepres-

pri noči najprej vzel Najsvetejše za naše tri bolnike, eno za Landskrono, drugi dvoje za Malmö. Potem zgodaj na pot proti Landskroni, obisk bolnice, rano kosilo pri Jelki, nato hitro v tam v cerkev k sv. maši. Manjša skupinica, a prisrčno srečanje z rojaki. Nato kratki pozdrav in pot pod noge proti pokopališču v Malmö, kjer so pokopani naši številni rojaki. Ob 15. uri so začele molitve za rajne, pri katerih so se spominjali tudi poimensko vseh tam in v bližini pokopanih dragih rajnih. Potem je procesija šla od groba do groba, kratka molitev

Gospod, daj jim večni pokoj ..., kropljenje groba in nato naprej do vseh znanih rajnih. Ko je bilo to pomembno dejanje dovršeno, je sledila pot v cerkev, kjer je bilo lepo bogoslužje z mislijo na vse svete, na drage rajne in na hvaležnost za darove narave, dela človeških rok in vse lepo, kar so rojaki skupaj doživeli, tudi na slovensko romanje v mesecu maju v Rim.

Na sliki spodaj: Kruh na oltarju na zahvalno nedeljo v Malmöju

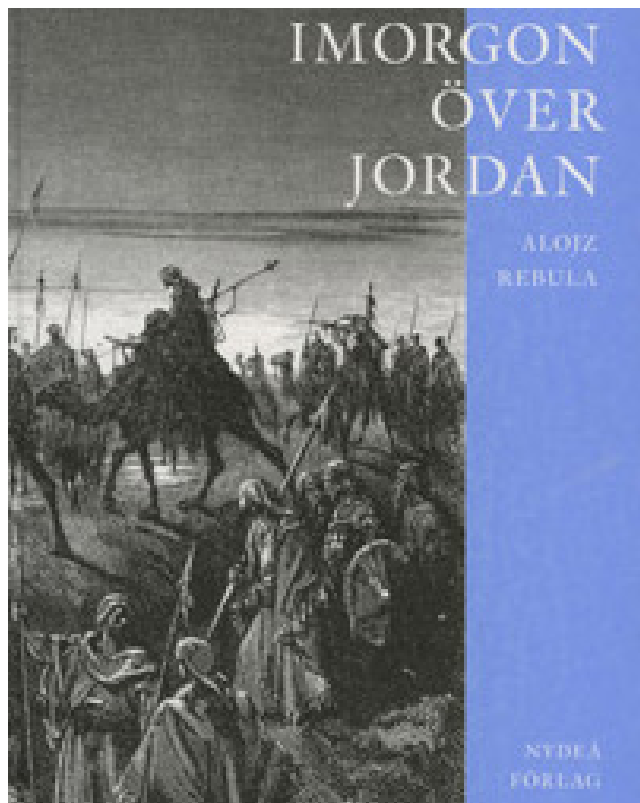

Hvala vsem rojakom na Švedskem, ki si z meseca v mesec, posebej pa tistim, ki si od nedelje vzamete čas najprej za Gospoda in resnično praznujete nedeljo kot Gospodov dan in kot dan počitka. Srčna hvala vsem, ki slovenskemu dušnemu pastirju na terenu pomagata, da je bogoslužje še lepše, da so tiste dolge poti in z njimi križ nekoliko, včasih veliko lažji. Naj vam bo to v velik blagoslov tukaj na zemlji in lepa priprava za nebesa.

Jubilantu Martinu Tineku Hozjan iskrene čestitke ob lepem življenjskem jubileju, saj je na dan Vsi sveti praznoval 80. rojstni dan. Zdravja predvsem želijo rojaki ter moči za naprej. Križ postaja vse težji, ampak Martin naj ne obupa, temveč korajžno z njim za Gospodom naj hodi, da bo še naprej svoji Aniki v pomoč in oporo ob njenem križu. Dragi Martin, Bog vas živi še na mnoga leta in hvala za vašo zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi, hvala za vaše pričevanje za Kristusa na prekmurski način!

Zahvalna nedelja je tudi priložnost, da se Bogu zahvalimo za enega največjih katoliških pisateljev prejšnjega stoletja in v novem, tretjem tisočletju, za jubilanta Alojza Rebulo. Zanimivo, kaj je švedski vagabund odkril nekje na Švedskem, torej Rebulovo knjigo Jutri čez

Jordan, ki je bila prevedena v švedski jezik in nato tiskana na Švedskem leta 2009. Knjiga je izšla pri založbi Nydeå förlag, ki je pred leti izdala tudi prevod Martina Krpana, ki ima v švedščini naslov Marin Krpan z Vrha.

Naslovnica knjige Alojza Rebule, ki je leta 2009 izšla pri omenjeni založbi.

Zanimivo, da sta se slavljenec Alojz Rebula in Zvone Podvinski pred nekaj leti o tem pogovarjala, a Zvone ni znal povedati, kako je glede tega prevoda, ki se je hvala bogu zgodil. Eden zaslužnih za prevod in da je knjiga bila tiskana, je tudi, danes že pokojni tržaški Slovenec Boris Jericijo, o katerem sta se Alojz Rebula in Zvone takrat pogovarjala in je bilo pisatelju Rebuli dano vedeti, da je Boris Jericijo že med pokojnimi. Naj bo ta kratek zapis ob prijetnem presenečenju, da je Rebulova knjiga zagledala luč sveta tudi na severu Evrope, istočasno zahvala za zelo obsežni opus del našega duhovnega velikana in zvestega katoličana, ki ga med drugim lahko na Švedskem v vsaki številki Družine v članku Credo na zadnji strani tega katoliškega tednika bere nekaj zvestih naročnikov. Gospod akademik in slovenski pisatelj, Bog vas živi še na mnoga leta in vas ohrani čilega ter pri moči!

Vaš Zvone Podvinski

AKTUALNO – AKTUELLT

Rudolf Maister: Bil je prvi general, ki ga je imenovala slovenska oblast

Dan Rudolfa Maistra, članek je bil objavljen 23. novembra 2014 Ljubljana na MMC RTV SLO/STA

Predsednik republike Borut Pahor je ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra ob povišanju načelnika generalštaba simbolno vročil čin in zastavo Republike Slovenije.

Poveljnik obrambnih sil, predsednik Borut Pahor, je v predsedniški palači ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra priredil sprejem ob povišanju načelnika Generalštaba SV -ja brigadirja dr. Andreja Ostermana v čin generalmajorja Slovenske vojske.

Poveljnik obrambnih sil, predsednik Borut Pahor, je v predsedniški palači ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra priredil sprejem ob povišanju načelnika Generalštaba SV-ja brigadirja dr. Andreja Ostermana v čin generalmajorja Slovenske vojske. Foto: Tamino Petelinšek/STA

"Položaj načelnika generalštaba s činom generalmajorja opravljate v času, ki je v finančnem smislu ovira polnemu razvoju obrambnih sil. Vaš visoki položaj in generalske pristojnosti boste tako morali v nevhvaležnih razmerah v celoti posvetiti ohranjanju pripravljenosti Slovenske vojske ter zagotavljanju njenega prispevka k mednarodnemu miru in stabilnosti. Slovenska vojska je institucija z visokim ugledom v družbi in priznana vloga v okviru mednarodnih sil. Vaša naloga je, da tako tudi ostane," je med drugim v govoru navedel predsednik Pahor, ki ob dnevu odprtih vrat sprejema obiskovalce v predsedniški palači.

"V čin generalmajorja vas na predlog vlade imenujem ob priložnosti državnega praznika dneva generala Maistra. Na neki način bi lahko rekli, da je bil prvi general, ki ga je imenovala slovenska oblast. Zanj je veljalo, da je politik, vojak in človek, ki je razumel znamenja časa. V tem smislu se mi zdi imenitno za državo in za vas, da se vaše imenovanje za generalmajorja ceremonialno izvede na današnji praznični dan in se mu da s tem še čvrstejši značaj in pomen," je o generalu Maistru spregovoril Pahor.

Spomin na leto 1918

Na dan Rudolfa Maistra se spominjamo dogodkov leta 1918, ko je general Maister prevzel vojaško oblast v Mariboru in s tem omogočil, da je ta del ozemlja ostal slovenski.

Na ta dan je mariborski mestni svet razglasil priključitev Maribora k republiki Nemški Avstriji. S tem se ni strinjal general Maister, ki je na svojem območju ustanovil slovensko vojsko z okoli 4000 vojaki in 200 častniki. V noči na 23. november 1918 so nato pod Maistrovim poveljevanjem razorožili zaščitno stražo oziroma t. i. zeleno gardo mariborskih Nemcev in osvobodili Maribor.

Maister in njegovi soborci so nato novembra in decembra zasedli celotno narodnostno mejno območje na Štajerskem in tako preprečili, da bi Maribor in štajersko Podravje priključili Nemški Avstriji.

"Odzvati se na klic domovine"

Osrednjo slovesnost so v soboto pripravili v Ljubljani, kjer je slavnostni govornik, obrambni minister Janko Veber izpostavil pogum in vizionarstvo prvega slovenskega generala. Maister po njegovih besedah ponazarja to, čemur pravimo "odzvati se na klic domovine", in nas s tem kliče k odgovornemu delu za domovino.

Pripadniki slovenske vojske ter civilne zaščite po ministrovih besedah zvesto sledijo Maistrovemu zgledu, zato je nanje ponosen. Spomnil je na njihova prizadevanja pri odpravljanju posledic nedavnih poplav, posebej pa poudaril tudi pogumno dejanje vojaka Toneta Čeliča, ki je v začetku tedna v Novem mestu rešil žensko iz potaplajočega se avtomobila.

(Slika in članek sta bila objavljena na spletni strani www.rtv slo.si)

ŠPORT – SPORT

Tina Maze, štirikratna športnica leta, in Peter Prevc žanjeta zmago za zmago, Tina v smučanju, Peter pa v skoku v daljavo! Čestitamolo!

SMEH JE POL ZDRAVJA – ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIVET

Hotelir

Direktor hotela sliši, kako šef recepcije reče nekemu gostu: »Ne, tega pa pri nas nimamo!«

»Kako, nimamo? Seveda imamo!« Se vmeša direktor.

Gost se zahvali in odide.

»Kaj pa je vprašal?« Reče direktor šefu recepcije.

»Vprašal je ali imamo pri nas veliko dežja.«

Direktiva

Uslužbenec na ministrstvu za kmetijstvo je na pritožbo nekega kmeta kljub temu vztrajal, da je treba vse živali žigosati. »Dobro bom poskusil,« se je vdal kmet.

Nekaj dni pozneje se je uslužbenec pozanimal, kako stvari napredujejo.

»Ne gre slabo,« je pojasnil kmet. »Zdaj sem požigosal vse piščance, čaka me pa še precej zahtevno delo s čebelami.«

Šef

Novopečeni šef oddelka je ponosno sedel za svojo pisalno mizo. Ko je vstopil prvi obiskovalec, je pograbil telefonsko slušalko in rekel: »Ja, gospod direktor, res je bil lep večer pri vas. To bi morala še kdaj ponoviti. Ja, ja, direktor, tudi vam, enako, hvala! Se vidiva!«

Ko je odložil slušalko, se je obrnil k obiskovalcu.

»Želite?«

»Prišel sem vam priklopit telefon!«

Taksist

V temni noči taksi pobere osamljenega pešca. Med vožnjo molčita, potnik pa bi želel nekaj vprašati in narahlo potrka taksista po rami. Ta zakriči, izgubi oblast nad vozilom, skoraj zadene v avtobus, vendar še v zadnjem hipu obrne volan, poskoči čez visok robnik na pločnik in nazadnje le uspe ustaviti avto nekaj centimetrov pred izložbenim oknom. Trenutek tišine. Potnik se nato prestrašeno opraviči: »Nisem si mislil, da vas bo moja kretnja tako prestrašila...« Ko voznik pride k sebi, odgovori: »Pravzaprav niste vi krivi... Danes je moj prvi dan v službi taksista. Prej sem 15 let vozil mrliški avto.«

Pogumna papiga

Lopov ponoči vlomi v hišo in začne v poltemi stikati naokrog. Naenkrat se nekdo oglasi:
»Jezus te gleda!«

Lopov pogleda naokrog, a ker ne vidi ničesar, si misli, da se mu je samo zdelo, in stika naprej.

A kmalu zasliši glas: »Jezus te gleda!«

Zdaj je prepričan, da je res prav slišal, in prestrašeno vpraša, kdo je.

»Mojzes, se glasi odgovor.«

Lopov malo bolje pogleda in vidi papigo v kletki.

Precej opogumljeno jo posmehljivo vprasa:

»Kateri idiot je pa dal papigi ime Mojzes?«

»Isti idiot, ki je dal pitbulu ime Jezus!« odvrne papiga.

Det finns bara en Zlatan

Året är 2006 och Figo, Ronaldo och Zlatan har alla hamnat i Real. Av någon anledning är de ute och åker bil tillsammans med Kluivert. Kluiverts körkapacitet är ju inte så lysande och efter några pilsner så drar han rätt in i ett träd. Alla fyra dör. Som alla förstår så tar Kluivert steget direkt ner i helvetet. Figo, Ronaldo och Z tar sig dock upp till pärleporten där de välkomnas av Sankte Per som direkt leder dem in till vår Herre.

De tre stegar fram mot Gud som sitter på sin tron. Gud säger då:

»Figo, vad är det bästa med fotboll?«

Figo bugar sig och svarar:

»Det bästa med fotbollen är att jag har kunnat sprida glädje till folket, tjäna pengar till mitt uppehälle och få se hela världen«. Gud ansåg att det var ett bra svar då han sa: »Bra Figo, kom och sitt på min vänstra sida.«

Gud tittade sedan på Ronaldo och sa: »Och du Ronaldo, vad är det bästa med fotbollen?«

Ronaldo svarar lite försynt:

»Herre, jag kommer från fattiga förhållanden och har lyckats visa mina medmänniskor att det finns en väg ut ur det hela och att man inte behöver vara dömd till ett liv i misär. Samtidigt har även jag kunnat sprida glädje till folket.«

Gud svarade: »Bra svarat Ronaldo, kom och sitt på min högra sida.«

Gud tittade sedan på Zlatan och sa: »Vad tycker du då Zlatan?«

Zlatan tittar upp, harklar sig, spottar på marken och säger:

»Du sitter på min stol.«

Prästänkan

Ett medelålders par från norra USA längtade en kall vinter till värmen och bestämde sig för att åka ner till Florida och bo på hotellet där de tillbringade bröllopsnatten tjugo år tidigare.

Mannen hade en längre ledighet och åkte därför ner en dag i förväg. När han checkade in upptäckte han att hotellrummet hade en dator och beslutade sig för att skicka ett mejl till hustrun. Han missade dock en bokstav i namnet. Mejlet hamnade hos en prästänka i Houston, som just hade kommit hem från makens begravning och skulle kolla om det kommit e-post med kondoleanser från släkt och vänner.

Sonen fann henne avsvimmad vid datorn och läste på skärmen: Till: Min älskade hustru! Rubrik: Jag har kommit fram! Jag vet att du är förvånad över att höra ifrån mig. De har datorer här numera och man tillåts skicka mejl till sina nära och kära. Jag har just checkat in. Allt är förberett för din ankomst i morgon. Jag ser fram emot att träffa dig då. Hoppas din resa blir lika problemfri som min. PS. Det är verkligen hett här nere! DS.

(vir/källa: http://pinkertonkaseri.blogspot.se/2012_03_01_archive.html)

ZANIMIVOSTI & KORISTNI NASVETI

Jesenski plodovi narave

Poletje se je poslovilo, narava se že poigrava z mešanico jesenskih barv. Vsak dan je drugačen, lep, jesenski. Zdaj je tudi pravi čas za sprehode po gozdnih poteh.

Jesen nas vedno znova bogato obdari. Sedaj je čas za nabiranje plodov. Gozd nam ponuja kostanje, orehe in lešnike, polje pa buče vseh vrst in velikosti. Uporabimo domišljijo, dodajmo malo truda in potrpežljivosti – iz plodov narave lahko skupaj z otroki pričramo najzanimivejše stvari.

Raba kostanja: Uporabljamo ga proti driski, za pomiritev in dobro spanje, proti hude-mu kašlju, proti znojenju, za krepitev lasnih korenin itd. Energijska vrednost 1 kilograma plodov znaša od 850 do 1000 joulov. Kostanj med drugim vsebuje tudi celulozo, tanin in kvercetin, zaradi česar je zelo zdravilen.

Obiranje in hramba: Skorjo domačega kostanja lupimo z debela od marca do junija, in sicer s srednje debelih vej. Uporabimo jo takoj, ali pa jo posušimo na soncu. Prav tako nabiramo tudi liste kostanja, ko so primerne velikosti. Uporabimo jih takoj ali pa posušimo na soncu in shranimo. Cvetove nabiramo v maju in juniju. Uporabimo sveže, ali pa jih posušimo v senci. Plodove kostanja nabiramo, ko so zreli. Hranimo jih v zabojih s suhim listjem ali peskom, tako ostanejo sveži vse do aprila.

Pečen kostanj pozimi ali spomladi: Zrel kostanj očistimo, vsakega posebej nekoliko zarežemo, da prebodemo lupino, ter ga shranimo v vrečke. Zamrznemo. Pred peko lahko kar zmrznjenega stresemo v ponev in dobro opečemo. Sredi bele zime, po napornem sankanju in smučanju, je pečen kostanj na domačem vrtu v kaminu prava poslastica.

Nasvet: Če ste skuhali preveč kostanja, ga nikar ne zavržite. Kuhan, olupljen in zmečkan kostanj je odličen zgoščevalec jedi. Uporabite ga lahko namesto krompirja ali ga dodate omaki pečenke. Njegov sladkasti okus bo jed še izboljšal.

Veliko užitka pri takih dobrotah!

Zapisal: Alojz Macuh

KAKO OČISTITI ZAŽGANO DNO V POSODI?

Zagotovo ste se že vsi kdaj znašli v zoprni situaciji, ko zaradi trenutka nepazljivosti pri kuhanju v loncu ali ponvi nastane debel sloj zažgane hrane, odstranjevanje trdovratnih črnih zoglenelih madežev pa je prava nočna mora. Da bo zažgana posoda spet kot nova, poskusite preprost trik.

Potrebujete:

- skodelico kisa
- dve jedilni žlici sode bikarbone
- skodelico vode (po potrebi tudi več)

Postopek:

Prekrijte dno zažgane posode z vodo, dodajte kis in zavrite. Nato posodo umaknite s štedilnika in dodajte sodo bikarbono. Tekočino zlijte stran in dobro zdrgnite, po potrebi lahko dodate še malo sode. Če je posoda močno zažgana, dodajte še malo vode in sode ter pustite stati nekaj časa in nato zopet zdrgnite. Lahko poskusite tudi tako, da v posodo zlijete limonin sok, kis in malo detergenta za čiščenje posode, vsebino zavrite in splaknite pod vodo. Posoda bo - PREVERJENO - kot nova. (vir: Dom in vrt -spletna stran)

NASVETI OB ZDRAVSTVENIH TEŽAVAH

(iz izbora Anice Maras)

Če vas dražita grlo ali nos >> gnoj<< - pomaga skuta - zavijte 2-3 žlice v papirnato brisačko (položite na vrat in /ali čelo), na zunanjo stran je mogoče dati prozorno folijo ter si ovijem okrog šal... in grem s tem spat... ponovi 3 večere ... skuta vleče ven vnetja oz. gnoj. Menda preiskušeno pomaga!

Priporočljivo je tudi, da zaužijete 2 žlici medu s cimetom na dan (ali v čaj ali na kruh) - dezinfekcija ... Pa tudi žličko sode bikarbone (protivnetno in proti tesnobi in kislini v želodcu), raztopljene v vodi priporočljivo zaužiti 2 x na dan (vsaj en teden) oz. za želodčne težave po potrebi

VAŠA PISMA – ERA BREV

Članek je bil objavljen v prilogi goriškega tednika Novi glas Bodi človek. Urednica Augustina Budja meni, da je zanimivo razmišljanje, primerno za novi čas.

Če bi jutri sem dospela odprava marsovcev in bi kateri izmed njih prišel do nas ... Marsovec, kajne? Zeleni, s tistim dolgim nosom in velikimi ušesi, kakor jih slikajo otroci. In bi dejal: "Želim prejeti krst!". Kaj bi se zgodilo? (Papež Frančišek)

Morda si še noben papež ni drznil zastaviti vprašanja, kako je s podeljevanjem zakramentov marsovcem, nekateri pred njim pa so zagotovo razmišljali, kako bi jih podelili ločenim, ponovno poročenim, tistim, ki živijo partnersko zvezo brez poroke ... Od tod zadnja "provokacija" sedanjega papeža, ki se javno sprašuje nekaj zelo ekscesnega, da bi pritegnil pozornost na občutljivo in še vedno odprto temo podeljevanja zakramentov tistim, ki s svojim življenjskim slogom niso v "liniji" z doktrino.

Takih je vedno več in "drugačne" družine – tukaj mislim celotno paleto življenjskih skupnosti, ki so se uveljavile zaradi raznih družbeno-socialnih okoliščin – predstavljajo stvarnost, ki je ni mogoče preprosto opredeliti kot grešno ali nenaravno. Ali se zavedamo, da za temi primeri so konkretni ljudje, s konkretnimi zgodbami in življenjskimi okoliščinami, ki si skoraj zagotovo niso izbrali sami? Morda so bili pahnjeni vanje, morda so se znašli v takšnih situacijah zaradi naivnosti, prenagle odločitve ... Tisti, ki jim pravimo koruzniki, partnerske življenjske zveze brez poroke, so še vedno ljudje in še vedno jih Gospod ljubi, saj ji je on tudi ustvaril.

Te dni v Italiji mineva 40 let od uvedbe zakonske možnosti ločitve, to obdobje pa je ravno pravnje za oceno stanja družinskega življenja. Tako v Italiji, kot tudi v Sloveniji in drugod po Evropi. Družba se je močno spremenila, odpravila je določene omejitve in zadržke, odprla pa je vrata nekaterim novostim. Ali je dobro ali je slabo je seveda lahko ocena vsakga posameznika, njegovega prepričanja, lestvice vrednot in pogledov, dejstvo pa je, da je preprosto "drugače". Če pogledamo družbo okrog sebe, hitro vidimo, da jo zaznamujejo, poleg naraščajočega števila priseljencev, tudi vedno višje število tistih, ki se zavestno odločijo ne sklepati zakonske zveze, ločenih, samohranilk in samohranilcev, različnih oblik partnerskih zvez in drugo.

Naša družba se je spremenila. Povojno obdobje v Evropi je prineslo hiter vsestranski napredek, ki je bolj ali manj neposredno spremenil tudi način življenja in družbo samo. Nanjo ne moremo več gledati z očmi prejšnje generacije in niti je ne moremo strpati v miselne in vedenjske vzorce, ki so veljali pred tridesetimi leti. Na to nas hoče opozoriti tudi papež in najbrž nam sporoča, da smo katoličani dolžni se prilagoditi – vedno v okviru nauka – da bi lahko bližnje sprejemali, ne pa obsojali ali zavračali. Ne nazadnje, papeževo vprašanje, ki sem si izposodil za naslov tega razmišljanja, "Kdo smo mi, da bomo zapirali vrata?", je provokacija vsem nam, da bi začeli gledati malenkost drugače.

Danes je postalo skupno življenje mladih pred poroko splošno sprejeto dejstvo, ki objektivno gledano, ne povzroča ne škandala niti čudenja. Čudno je, če se kdo odloči za poroko... še bolj čudno, če se mlad par odloči za poroko. Kar je bilo nekoč normalno, je danes

čudno in obratno. To ni opravičilo, da spustimo in požegnamo vse novotarije in ekstreme, pač pa točka za razmislek, kaj lahko sprejmemo, kaj moramo obsoditi in zavrniti in kaj na novo ovrednotiti.

Morda je kriva močna ekonomska miselnost, da je finančna preskrbljenost pomembnejša od vseh ostalih vrednot in smo zato zamenjali vrednoto za vrednost. Ravno v finančni dimenziji pa lahko najdemo del odgovora, zakaj se mladi ne poročajo več. V času naših nonotov je bila poroka neke vrste socialno zavarovanje, da boš za prihodnost preskrbljen, da boš družbeno sprejet. Poroka je prinesla poleg družbene veljave tudi socialno varnost, urejeno domovanje ter osnovno materialno preskrbljenost. Danes to pride tudi brez poroke. In, roko na srce, mnogi so se tedaj poročali verjetno samo zaradi materialnih ugodnosti ali zaradi oblik družbenega pritiska in manj iz ljubezni.

Če gremo korak naprej, k cerkveni poroki, ki je zakrament, ki si ga podelita ženin in nevesta, lahko hitro ugotovimo, da je v veliki večini primerov sklenjen pomanjkljivo, če ne celo neveljavno. Če parafraziram 81-letnega uglednega nemškega kardinala Walterja Kasperja, cerkvena poroka ni nek romantičen dodatek z župnikom in orgelsko koračnico, ampak je zaveza v moči lastnega krsta, da gre za dejanje vere, sklenjenim pred Bogom – za večno. Koliko ne-koruznikov se zaveda tega dejanja in tega pomena? Upam, da vsaj polovica, sicer je delež neveljavnih porok strahovito visok!

Papež Frančišek je pred dobrim letom odprl razpravo o vlogi in pomenu družine ter povabil katoliška občestva in vse pristojne ustanove, da posvetijo več pozornosti tej tematiki. Povabljeni smo, da se v prvi vrsti zavemo, kako pomembno vlogo ima družina v naši družbi ter za našo prihodnost in obenem, da premišljujemo tudi o vseh tistih, ki jim ni nikoli uspelo ali jim je spodletelo ustvariti družino oziroma živijo "drugače", kakor je bilo doslej v praksi.

Tukaj je v prvi vrsti pozornost namenjena tistim, ki se niso odločili za poroko in jim pogovorno pravimo koruzniki, pa tudi tistim, ki jim je prvi zakon propadel in so sedaj obsojeni na nekakšno večno izobčenje. Izhodišče za kakršnokoli razpravo o novem dojemanju družin, partnerskih zvez in ponovnih porok je vprašanje milosti in odpuščanja. Na to je opozoril tudi že omenjeni kardinal Kasper, ki je na februarskem posvetu s kardinali in svetim očetom na temo družine in koruznikov predstavil te življenjske situacije mnogih katoličanov kot zapečateni in izključujoče. "Nekateri mislijo, da je Cerkev namenjena čistim, ampak pozabljamo, da Cerkev je Cerkev grešnikov. Vsi smo grešniki in sem vesel, da je tako, sicer ji ne bi pripadal", je dejal Kasper ter opomnil, da pri Bogu imamo vedno nekakšno drugo možnost ali zasilni izhod.

Prvi korak moramo storiti preprosti verniki vsakdana, da gledamo na svoje bližnje kot na ljudi sebi enake. Nihče od nas nima pravice zapirati vrat, obsojati ali se izrekati o napakah drugih, ker smo tudi sami grešni. Kaj pa če bomo sami nekoč ostali pred zaprtimi vrati?

Po izboru A.B.

V IMENU UREDNIŠTVA VAM ŽELIMO PRIJETNE, TOPLINE POLNE
BOŽIČNE PRAZNIKE TER VELIKO SREČE IN ZDRAVJA V LETU 2015!

OBVESTILA: Prevozi za Slovenijo

FRANK BUSS [http: www.frankbuss.net](http://www.frankbuss.net) Potovanje za Slovenijo in Hrv. Zagreb RESOR OCH PRISER Stockholm - Nyköping - Norrköping - Linköping

Ljubljana/Zagreb

T/R 2 200 SEK

Enkel 1 800 SEK

Jönköping - Ulricehamn - Borås

Ljubljana/Zagreb

T/R 2 000 SEK

Enkel 1 400 SEK

Göteborg - Varberg - Halmstad

Ljubljana/Zagreb

T/R 1 900 SEK

Enkel 1 300 SEK

Helsingborg - Landskrona - Malmö

Ljubljana/Zagreb

T/R 1 800 SEK

Enkel 1 200 SEK

Köpenhamn (Copenhagen)

Ljubljana/Zagreb

T/R 1 400 DKK

Enkel 1 100 DKK

* T/R = Tur/Retur

Rabatter: - Barn 0-2 år åker GRATIS utan egen sittplats

- Medlemmar i slovenska föreningar kan erhålla 20% RABATT

*ADRIATIC BUSS; KONTAKT:

[http: www.adriaticbuss.com](http://www.adriaticbuss.com) Stockholmsvägen 16

602 17 Norrköping

Telefon: 011-10 55 20; 011-10 55 45; E-naslov: info@adriaticbuss.com

Potovanje z letalom: V aprilu 2014 bo vzpostavljena linija Ljubljana-Stockholm!

www.adria.si // Skandinavija informacije:

Adria Airways Tings Gatan 2, 56 56 Helsingborg; E-mail:a.cvitan@adria-airways.se

www.ryanair.com Flyg från Stockholm Skavsta till Rijeka (let iz Stockholma do Reke, Hrvaška)

Slovensko GLASILO – Slovenska BLADET

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige

Box 145, 731 23 Köping (nov. 2013)

Predседnik / Ordförande: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com

---

NASLOVI – ADRESSER:

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič
Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49
rudolf.ursic@globalnet.net

IVAN CANKAR

Preds.: Ivan Zbasnik
Meteorv 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@netatonce.net
Tel.: 035 2112 94 / M: 0706 620 232

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7, 731 32 Köping
Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44
aa.macuh@gmail.com

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10, 293 34 Olofström
Preds.: Janez Rampre
janez.rampre@oktv.se

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
Jože Zupančič, 031-98 19 37
marianne.ratajc@byggnads.se

SLOVENSKA AMBASADA (sept. 2012)

Amaliegade 6, 2. floor
1256 Copenhagen K, Denmark
Telefon: +45 33 73 01 20
+45 33 73 01 22
Faks: +45 33 15 06 07
e-pošta: vkh@gov.si
urad.slovinci@gov.si

KD FRANCE PREŠEREN

Box 5271, 402 25 Göteborg
Lado Lomšek, 031-46 26 87 SKD
ladolomsek2@gmail.com

SLOVENSKO DRUŠTVO PLANIKA

V:a Hindbyvägen 1, 214 58 Malmö
Ivanka Franseus, 040-49 43 85
ivankafranseus@hotmail.com

SLOVENSKO DRUŠTVO STHLM

c/o Anton Kisovec
Rosendalsslinga 3, 186 33 Vallentuna
P.: Vika Lindblad, 08 89 74 96; 0707 80 09 20
vikilindblad@gmail.com

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja
Hantverkarg. 50, 261 52 Landskrona
Avguština Budja, 0418-269 26
budja@bredband.net

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

Darko Berginc
Kadettg. 30 D, 254 55 Helsingborg
Blagajnik: 042-156 188

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 031 711 54 21
zvone.podvinski@rkc.si

